

Nr 23.

Utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda hemställan om fortsatt disposition av det för budgetåret 1942/43 anvisade reservationsanslaget till Understöd åt fiskare jämte i ämnet väckta motioner.

I årets statsverksproposition (IX ht p. 152) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisade reservationsanslaget till Understöd åt fiskare må under budgetåret 1952/53 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

För detta ändamål anvisades senast för budgetåret 1942/43 ett reservationsanslag av 50 000 kronor. Efter beslut av riksdagen har medgivits, att anslaget finge användas även under budgetåren 1946/47—1951/52. Å anslaget förelåg vid utgången av budgetåret 1950/51 en reservation av omkring 154 600 kronor. Anslaget disponeras i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1934 (nr 281) angående anslag av statsmedel för beredande av tillfälligt understöd åt fiskare (ändrad genom kungörelsen nr 110/1940).

Enligt nyssnämnda bestämmelser må kommun, i den mån tillgängliga medel därtill förslå, kunna erhålla anslag av statsmedel att användas för utlämnande av tillfälligt understöd utan återbetalningsskyldighet åt fiskare, som på grund av fiskerinäringens nuvarande tryckta läge, enbart eller i förening med andra med utövandet av nämnda näring sammanhängande omständigheter, råkat i ekonomiska svårigheter och för sin försörjning befinner sig i trängande behov av bistånd (1 §). Statsanslag utgår endast för understöd åt fiskare, som helt eller huvudsakligen livnär sig av fiske och som kan antagas ha själv gjort vad på honom skäligen ankommer för övervinnande av svårigheterna samt i övrigt finnes förtjänt av bistånd (2 §).

Kommun, som önskar erhålla statsanslag, har att därom till länsstyrelsen inkomma med till Kungl. Maj:t ställd ansökan. Vid ansökan skola fogas dels uppgift angående de fiskare, som avses skola komma i åtnjutande av understöd, samt det belopp, varje fiskare anses böra tilldelas, dels ock yttrande över ansökningen av vederbörande arbetslöshetskommitté. Det åligger länsstyrelsen att, sedan ansökan om statsanslag inkommit, med eget utlåtande överlämna handlingarna till Kungl. Maj:t. Länsstyrelsen skall därvid särskilt ange i vad mån kommunen med hänsyn till sin ekonomiska ställning är i behov av statsanslag för utlämnande av understöd, som avses i kungörelsen (3 §). Kungl. Maj:t äger att som villkor för statsanslags tillgodonjutande föreskriva, att kommunen skall med egna medel bidra till understödsverksamheten med visst, efter kommunens ekonomiska ställning av-

passat belopp, högst motsvarande 25 procent av det belopp, som i understöd enligt kungörelsen utlämnas åt fiskare inom kommunen. Då särskilda skäl därtill föranleda må kommun kunna befrias från bidragsskyldighet (4 §).

Utskottet har i förevarande sammanhang behandlat två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 44 av herr *Spetz* och II: 52 av herrar *Utbutt* och *Nyberg*, vari hemställts, att riksdagen måtte anhålla, att Kungl. Maj:t på lämpligt sätt skall låta utreda frågan om sådan ändring av ovan nämnda kungörelser, att fiskare erhålla större möjligheter till bidrag ur ifrågavarande anslag än vad nu är fallet.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

Över motionerna har yttrande inhämtats från fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök.

Fiskeristyrelsen har i sin framställning om anslag för budgetåret 1952/53 hemställt, att anslaget till Understöd åt fiskare skall få disponeras även under nästa budgetår. Styrelsen har därvid anført, att den möjlighet att ekonomiskt stödja fiskare vid ett krisläge inom näringen, som anslaget erbjuder, bör bibehållas ännu någon tid.

I sitt yttrande över motionerna har fiskeristyrelsen anført i huvudsak följande.

Enligt motionärerna bör vid en omarbetning av kungörelsen bland annat hänsyn tagas till sådana fiskare, som råkat i ekonomiska svårigheter i samband med att de bedrivit försöksfiske i olika former, exempelvis genom att uppsöka nya fiskevatten. Vid utredningen skulle därjämte uppmärksammas fall, då möjlighet i övrigt lämpligen borde öppnas för fiskare att tillfälligt erhålla understöd ur nämnda anslag.

Såsom i motionerna framhålles kunna bestämmelserna i kungörelsen icke anses ändamålsenliga under nu rådande förhållanden, vilket förorsakat att ifrågavarande anslag, å vilket för närvarande förefinnes en behållning av 154 645 kronor, under en följd av år icke till någon del kunnat utnyttjas. Det får därför anses synnerligen önskvärt, att dessa bestämmelser ändras. Fiskeristyrelsen kan också vitsorda det stora behovet av medel för stödande av fiske med helt nya redskapstyper eller med redskapstyper som äro oprövade inom visst område. Sådant behov föreligger också för att mildra riskerna av fiske på för svenska fiskare nya eller föga besökta fiskeplatser. Lämpligt är därför att vid en eventuell ändring av ifrågavarande bestämmelser hänsyn i första hand tages till detta behov. Enligt nu gällande författning förutsättes, att fiskares hemortskommun skall medverka vid bidragsgivningen. Vid en sådan ändrad användning av anslaget, som nu ifrågasättes, bör en dylik kommunal medverkan icke ifrågakomma.

På grund av vad ovan anförts får fiskeristyrelsen förorda bifall till motionerna.

Utskottet. I motionerna I: 44 och II: 52 framhålles bland annat, att understöd ur ifrågavarande anslag endast kan lämnas fiskare, vars ekonomiska svårigheter äga samband med ett tryckt läge för fiskerinäringen som helhet, samt att möjligheterna att få understöd dessutom i regel äro beroende av vederbörande kommuns villighet att med egna medel bidra till understöd-

det. Enligt motionärernas åsikt måste det numera anses olämpligt, att understödsverksamheten är avhängig av allmänna svårigheter för fiskerinäringen. Motionärerna anse därför nödvändigt, att bestämmelserna angående nämnda verksamhet anpassas efter dagens läge. En omarbetning av bestämmelserna bör enligt deras mening bland annat taga sikte på att möjliggöra understöd till sådana fiskare, som råkat i ekonomiska svårigheter i samband med försöksfiske i olika former.

Såsom motionärerna framhållit kan understöd enligt ifrågavarande bestämmelser icke utgå från anslaget under nu rådande förhållanden. Beaktansvärda skäl tala otvivelaktigt till förmån för åsikten, att grupper av fiskare vid stora ekonomiska svårigheter böra beredas möjlighet att erhålla understöd från anslaget, även om dessa svårigheter icke äga samband med ett krisläge för fiskerinäringen i stort. Enligt utskottets mening saknas likväl för närvarande anledning att företaga den i motionerna begärda utredningen. Utskottet vill i detta sammanhang peka på de särskilda möjligheter till statligt stöd, som redan nu finnas för fiskerinäringens utövare. Sålunda kan lån och bidrag utgå vid förlust av eller skada å fiskredskap. Vidare har innevarande års riksdag bifallit ett av Kungl. Maj:t framlagt förslag, som syftar till att bereda yrkesfiskarena ökade möjligheter att få ett tillfredsställande försäkringsskydd för sina fartyg (prop. nr 34; jordbr. utsk. utl. nr 8; r. skr. nr 115). Med anledning av vad motionärerna anfört i fråga om understöd i samband med försöksfiske får utskottet härjämte erinra, dels att lån för detta ändamål kan utgå ur fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten, dels ock att årets riksdag, på utskottets hemställan, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhållit om en utredning rörande möjligheterna att åstadkomma ett utökat försöksfiske på sådana vatten (utl. nr 1, p. 124; r. skr. nr 9).

Oaktat vad utskottet nu anfört anser utskottet angeläget, att de spørsmål, som i övrigt kunna föreligga rörande understöd åt fiskare vid ekonomiska svårigheter, bliva föremål för uppmärksamhet från Kungl. Maj:ts sida. Utskottet förutsätter därför, att Kungl. Maj:t, om förhållandena föranleda därtill, kommer att låta företaga erforderlig översyn av ifrågavarande bestämmelser samt förelägga riksdagen förslag i ämnet.

Mot Kungl. Maj:ts framställning under förevarande anslagspunkt har utskottet intet att erinra.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

1) att riksdagen må medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisade reservationsanslaget till Understöd åt fiskare må under budgetåret 1952/53 användas för det med anslaget avsedda ändamålet;

2) att motionerna I:44 och II:52 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 18 april 1952.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Anderberg, Svedberg, Jon Jonsson*, Hjalmar Nilsson*, Bertil Andersson, Sundberg, Bror Nilsson, Ebbe Ohlsson och Nord*; samt

från andra kammaren: herrar Andersson i Tungelsta, Pettersson i Dahl, Jacobson i Vilhelmina, Anthy* och Ahlsten, fru Eriksson i Hallstahammar, herrar Utbult, Larsson i Karlstad*, Lindström och Arweson.

* Ej närvarande vid justeringen.